

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПРАВознавство**

для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної форми здобуття освіти (3,10 р.н.)
освітньої програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр, назва галузі знань)
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

КОЛЯДА
Тетяна
Анатоліївна

yezjf@nuph.edu.ua

1. **Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.
2. **Адреса кафедри:** м. Харків, вул. Олександра Невського, 18, 3-й поверх, т. 057-771-81-47.
3. **Веб-сайт кафедри:** <https://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Коляда Тетяна Анатоліївна

Кандидат юридичних наук, доцент, доцент каф. управління, економіки та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 17 років. Викладає дисципліни: «Господарське і міжнародне приватне право (магістри)», «Правові аспекти в сфері клінічних досліджень (магістри)», «Методологія і організація наукової діяльності» (магістри), «Правознавство», «Господарське право», «Трудове право», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Основи наукових досліджень».

5. Консультації відбуваються згідно з розкладом он-лайн, який розміщено на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua>.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Правознавство» є обов'язковою для першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми «Менеджмент». В ній детально розглядаються основи теорії держави та права, а також основи публічних та приватних галузей права.

7. Мета викладання освітньої компоненти: Метою викладання освітньої компоненти «Правознавство» є формування у здобувача вищої освіти теоретичних знань і вироблення практичних навичок щодо застосування норм права, сприяння у формуванні високого рівня правосвідомості та підвищення правової культури, а також недопущення правового нігілізму.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ФК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

ФК 16. Здатність розв'язувати професійні завдання в процесі створення і функціонування організації (бізнесу), у тому числі фармацевтичної, з урахуванням змін нормативно-правової бази, зовнішньоекономічного середовища, особливостей державного та регіонального управління, галузевої специфіки.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

10. Статус освітньої компоненти: Обов'язкова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Правознавство» входить до комплексу підготовки фахівців, який забезпечується освітніми компонентами: «Адміністративне право», «Господарське право», «Трудове право».

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЄКТС 90 годин: 48 годин аудиторних занять, з них – 20 годин лекцій, 28 – семінарських занять, 42 години самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: онлайн-формат.

Зміст освітньої компоненти:**Змістовий модуль 1. Держава і право**

Тема 1. Держава: поняття, виникнення, ознаки, сутність. Загальна характеристика держави та державної влади. Порівняльна характеристика понять «країна», «суспільство», «держава». Поняття і види суспільних відносин та особливості їх впорядкування у додержавний період. Теорії виникнення держави. Зміни в організації суспільних відносин з появою держави. Історичні типи держави і права: поняття і загальна характеристика. Поняття і ознаки держави.

Тема 2. Форма, механізм і функції держави

Поняття, ознаки та елементи форми держави. Поняття «форма правління». Монархія та республіка як форми правління держави. Поняття державний устрій та його види. Унітарна держава та її ознаки. Федеративна держава та її ознаки. Поняття державно-правовий режим. Демократичний, авторитарний, тоталітарний державно-правові режими, їх ознаки. Держава як апарат (механізм) політичної влади. Структура механізму держави та принципи його організації й функціонування. Поняття «функції держави». Внутрішні та зовнішні функції.

Тема 3. Поняття і ознаки права. Норми права. Система права. Основні підходи до праворозуміння. Школа природного права, її основні положення. Поняття право та його ознаки. Право в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Право та його зовнішні форми. Функції права, їх ознаки та класифікація. Норма права та її ознаки. Види норм права. Структура правової норми. Система права, її елементи.

Тема 4. Юридична відповідальність. Правомірна і неправомірна поведінка. Правопорушення. Види правопорушень. Склад правопорушень. Суб'єкт, об'єкт, суб'єктивна та об'єктивна сторона правопорушення. Юридична відповідальність: поняття, цілі, види.

Змістовий модуль 2. Основні галузі права

Тема 5. Основи адміністративного права. Поняття, предмет та джерела адміністративного права України. Принципи державного управління в Україні. Державна служба в Україні. Суб'єкти адміністративного права. Поняття адміністративного правопорушення та його ознаки. Адміністративна відповідальність. Види адміністративних стягнень. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 6. Основи кримінального права. Поняття кримінального права, його принципи, джерела та система. Поняття та ознаки злочину, його види та стадії. Кримінальна відповідальність та її підстави. Суб'єкт злочину. Поняття та форми вини. Співучасть у злочині та її види. Покарання, його цілі та види.

Тема 7. Основи господарського права. Поняття, предмет, метод та джерела господарського права. Господарські правовідносини. Суб'єкти господарювання. Майно в сфері господарювання. Право інтелектуальної власності у господарській діяльності. Договори в сфері господарювання. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання.

Тема 8. Основи цивільного права. Поняття, предмет, метод та джерела цивільного права. Майнові та особисті немайнові відносини. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття та загальна характеристика правочинів. Право власності. Спадкове право.

Тема 9. Основи трудового права. Поняття, предмет, метод та джерела трудового права. Трудові правовідносини. Суб'єкти трудового права. Колективний договір. Трудовий договір. Робочий час та час відпочинку. Оплата праці. Відповідальність у трудовому праві. Охорона праці.

Тема 10. Основи сімейного права. Поняття, предмет, метод та джерела сімейного права України. Співвідношення понять сім'ї та шлюбу. Порядок укладення та розірвання шлюбу. Права та обов'язки подружжя. Усиновлення та удочеріння. Права та обов'язки батьків та дітей.

Семестровий диф. залік

14. Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач тощо.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Форма семестрового контролю: семестровий диф.залік

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 1 і 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля 1 і 2.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 4-6 балів за тему за практичними заняттями, змістовий модуль ЗМ 1 10 -20 балів та ЗМ 2 10-20 балів.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Держава і право оцінювання тем (1-4) (робота на заняттях 1-4): робота на заняттях (усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач)	40 (40%)
Змістовий модуль 2. Основні галузі права - оцінювання тем (5-10) (робота на заняттях 5-8):робота на заняттях (усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач); - контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач)	60 (60%)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо.

Так, політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати (наукові доповіді) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ ІСУ НФаУ

«Про організацію освітнього процесу в НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дефлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-182_polozhennia-pro-vidpratsiuvannia-studentamy-propushchenykh-navchalnykh-zaniat-ta-poriadok-likvidatsii-akademichnoi-riznytsi-v-navchalnykh-planakh-u-nfau-red.-03-2023.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf)

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнитись від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua 2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua 3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. Загальна теорія держави і права : підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів / М.В. Цвік та ін. Харків: Право, 2019. 584 с. 2. Лисенков С.Л. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник. Київ : Юристконсульт, 2021. 355 с. 3. Машков А. Проблеми теорії держави і права. Основи: Курс лекцій. Київ: К.І.С., 2018. 470 с. 4. Серета Г.П. Проблеми теорії держави і права: навчальний посібник. Київ : КНТ, 2019. 184 с. 5. Скакун О.Ф. Теорія права і держави : підручник. Київ : Правова єдність, 2011. 524 с.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ URL : http://quality.nuph.edu.ua/ . 2. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського URL: http://nbuv.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua 4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua

Система дистан. навч. Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1943
---------------------------------	---

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Матеріально-технічне забезпечення: персональні комп'ютери – 38 од.; проектор – 2 од.; екран моторизований – 2 од.; телевізор – 2 од.; Хегох – 1 од.; принтер – 2 од.

Програмне забезпечення: Microsoft Windows 10; Microsoft Office Standard; Програма для організації відеоконференцій ZOOM; Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.